

**ÖSTERSUNDS
KOMMUN**
STAAREN TJÆLTE

REVISIONSRAPPORT
**GRUNDLÄGGANDE
GRANSKNING AV
MILJÖ- OCH SAMHÄLLS-
NÄMNDEN**

Anneth Nyqvist,
Certifierad kommunal revisor
Dnr: REV/00024/2020

Innehållsförteckning

1	INLEDNING/BAKGRUND.....	3
2	SYFTE, REVISIONSFRÅGA OCH AVGRÄNSNING	3
3	AVGRÄNSNING.....	4
4	REVISIONSKRITERIER.....	4
5	ANSVARIG STYRELSE/NÄMND	4
6	METOD	4
7	RESULTAT AV GRANSKNINGEN	4
7.1	STYRNING, UPPFÖLJNING OCH KONTROLL.....	4
7.1.1	Verksamhetsplan och budget	4
7.1.2	Uppföljning och rapportering	5
7.1.3	Beslut om åtgärder	6
7.2	RESULTAT, EKONOMI OCH VERKSAMHET	8
7.2.1	Uppdrag utifrån fullmäktiges övergripande mål.....	8
7.2.2	Ekonomiskt resultat förenligt med budget.....	8
8	KVALITETSSÄKRING	10
9	UNDERTECKNANDE.....	10

1 INLEDNING/BAKGRUND

Kommunens revisorer granskar årligen i den omfattning som följer av god revisionsred all verksamhet som bedrivs inom styrelsen och nämndernas verksamhetsområden. Revisorerna prövar om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen är tillräcklig.

Nämnderna ska var och en inom sitt område se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige bestämt, samt de föreskrifter som gäller för verksamheten följs. De ska även se till att den interna kontrollen är tillräcklig samt att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredställande sätt.

Den grundläggande granskningen genomförs varje år avseende nämnder och styrelser och är till sin karaktär en löpande insamling av fakta och iakttagelser.

Vid föregående års granskning bedömdes att nämndens styrning, kontroll, uppföljning och måluppfyllelse i huvudsak varit tillräcklig. Nämnden kunde dock inte, på grund av oförutsedda händelser, hålla sin budget utan redovisade ett underskott på -3 mkr.

Inom Miljö och hälsa har i viss utsträckning verksamheten omprioriterats under 2020 med anledning av coronapandemin, exempelvis har resurser fått avsättas för tillsyn av att verksamhetsutövare följer Folkhälsomyndighetens rekommendationer. Vid delårsrapporten per augusti var helårsprognosen +2,8 mkr.

Ovanstående iakttagelser kommer att följas upp som en del av den grundläggande granskningen.

2 SYFTE, REVISIONSFRÅGA OCH AVGRÄNSNING

Syftet med den grundläggande granskningen har varit att ge underlag för revisorerna att uttala sig om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt sätt, om verksamheten sköts på ett ekonomiskt tillfredställande sätt och om den interna kontrollen varit tillräcklig.

Revisionsfrågor

Granskningen besvarar följande revisionsfrågor:

Styrning, uppföljning och kontroll

- Har nämnden antagit en verksamhetsplan och budget för sin verksamhet?
- Har nämnden haft en regelbunden uppföljning och rapportering av ekonomi och verksamhet?
- Har nämnden fattat beslut om åtgärder vid avvikelser från budget och verksamhetsmål?
- Har nämnden vidtagit åtgärder utifrån föregående års grundläggande granskning?
- Har nämnden bedrivit ett systematiskt arbete med risker utifrån en fastställd internkontrollplan?
- Har nämnden utsett ett dataskyddsbud?

Resultat, ekonomi och verksamhet

- Har nämnden genomfört och återredovisat fastställda uppdrag?
- Har nämnden ett ekonomiskt resultat förenligt med budget?

3 AVGRÄNSNING

Granskningen har avgränsats till verksamhetsåret 2020. Nämndens räkenskaper omfattas inte av denna granskning då de granskas i samband med kommunens bokslut.

4 REVISIONSKRITERIER

Vår bedömning har utgått från:

- Kommunallagen (2017:725)
- Reglemente för nämnden
- Mål och budget 2020
- Riktlinje för mål och budget i Östersunds kommun
- Riktlinje planeringsförutsättningar för mål och budgetarbete
- Fullmäktigebeslut

5 ANSVARIG STYRELSE/NÄMND

Granskningen avser miljö- och samhällsnämnden.

6 METOD

Granskningen har utförts genom inhämtning och granskning av styrande dokument, protokoll, tertial- och årsrapporter, hearing, dialog, intervjuer, inhämtning av skriftliga svar på frågor.

Substansgranskning har utförts för att i erforderlig omfattning verifiera gjorda utsagor samt att system och rutiner fungerar på avsett sätt.

7 RESULTAT AV GRANSKNINGEN

7.1 STYRNING, UPPFÖLJNING OCH KONTROLL

7.1.1 Verksamhetsplan och budget

Revisionsfråga: Har nämnden antagit en verksamhetsplan och budget för sin verksamhet?

Enligt kommunens styrmodell ska nämnderna i sina verksamhetsplaner beskriva hur de ska arbeta med de politiska uppdragen och hur man ska följa upp och mäta effekten av det man gör. Enligt kommunens styrmodell pågår nämndernas verksamhetsplanering under juni till september.

Förslag till nämndens verksamhetsplan fastställdes den 20 september 2019¹. Kommunfullmäktige fastställde nämndens budgetram den 21 november. Nämnden fick utöver sitt förslag ökad ram för högre kostnader för ungdomskort och högre lönekostnader samt minskad ram för lägre kostnader för leasingbilar. Dessutom gjordes en överföring av ram till kommunledningsförvaltningen för IT- och telefonikostnader, kundcenter och lönehandling.

---

¹ Miljö- och samhällsnämnden 2019-09-25 § 187 Dnr 00222-2019

Detaljbudget fastställdes den 29 januari 2020². Nämnden beslutade att ge förvaltningschefen i uppdrag att utöva attesträtt för samtliga verksamheter i nämndens budget. Vidare beslutades att nyckeltalet för stressindex skulle tas bort då nyckeltalet inte längre mäts i medarbetarundersökningar. Beslut om detaljbudget har anmälts till kommunstyrelsen, enligt notering i protokoll.

Vid samma möte beslutade nämnden att begära överföring av ram från miljö- och samhällsnämnden till tekniska nämnden för tjänsten avseende strategisk trafikplanering, kapitalkostnader gällande funktionella mittstråket samt för drift av laddinfrastruktur. Begäran uppgick totalt till 1 347 tkr. I separat beslut begärde nämnden utökad ram avseende ökade lokalkostnader samt inrättande av tjänst som kollektivtrafiksamordnare.

Fullmäktige godkände begäran om överföring den 24 mars³ och begäran om utökad ram den 17 juni⁴. Kommunstyrelsen beslutade i oktober 2020 om utökad budgetram motsvarande 0,3 mkr avseende löneökningar utöver indexuppräknings. Nämndens slutliga budgetram uppgick till 53,9 mkr.

Nämnden har ett sparbetning på 0,9 mkr för 2020.

Utifrån fullmäktiges åtta kommunövergripande mål har nämnden elva uppdrag från fullmäktige och fyra egna uppdrag. Av fullmäktiges uppdrag är fyra uppdrag ställda direkt till nämnden och sju uppdrag till samtliga nämnder. Nämnden ska också löpande följa upp 31 nyckeltal, varav fem har fastställts av fullmäktige och 26 av nämnden.

Bedömning

- Vi bedömer att nämnden har antagit en verksamhetsplan och detaljbudget för 2020 i enlighet med kommunens styrmodell.

7.1.2 Uppföljning och rapportering

Revisionsfråga: Har nämnden haft en regelbunden uppföljning och rapportering av ekonomi och verksamhet?

Nämnderna ska följa upp och analysera vad som åstadkommit i förhållande till de kommunövergripande målen och specifikt de politiska uppdragen. Tyngdpunkten ska ligga på analyser, slutsatser och kommentarer som förklarar det egna resultatet och vad det betyder för kommunen i sin helhet.

KS följer månatligen upp nämndernas ekonomiska resultat och prognos. Nämnderna rapporterar resultat kopplat till mål och uppdrag till fullmäktige per den sista april, augusti och december.

Nämndens verksamhet, inklusive fullmäktiges uppdrag, och ekonomi har följts upp per april, augusti och december.

Månadsrapporter för februari, mars, maj, september och oktober har behandlats som ett informationsärende på nämndens sammanträden.

Bedömning

- Vi bedömer att nämnden har haft en regelbunden uppföljning och rapportering av ekonomi och verksamhet.

² Miljö- och samhällsnämnden 2020-01-29 § 7 Dnr 00222-2019

³ Kommunfullmäktige 2020-03-24 § 24 Dnr 00118-2019

⁴ Kommunfullmäktige 2020-06-17 § 95 Dnr 00031-2020

7.1.3 Beslut om åtgärder

Revisionsfråga: Har nämnden fattat beslut om åtgärder vid avvikelser från budget och verksamhetsmål?

Verksamhet

Vid tertialrapporten per april bedömdes samtliga uppdrag vara delvis genomförda. Till delårsrapporten per augusti hade en förändring skett, uppdraget om att öka den kommunala servicenärvaron på serviceorter och servicepunkter bedömdes vara uppfyllt. I övrigt bedömdes samtliga uppdrag vara delvis uppfyllda.

Ekonomi

Vid budgetuppföljningen efter första tertialet⁵ framgår i underlaget till beslutet att nämnden efter april prognostiserar ett underskott på 2,8 mkr. Nämnden godkände upprättad budgetuppföljning och beslutade om att begära utökad ram avseende högre kostnader för ungdomskort och ökade lokalkostnader motsvarande totalt 1,5 mkr.

Vid delårsrapporten per augusti prognostiserade nämnden ett överskott motsvarande 2,8 mkr⁶.

Bedömning

- Vi bedömer att nämnden har fattat beslut om åtgärder vid avvikelser från budget i form av att begära utökad budgetram från fullmäktige.
- Vi bedömer att nämnden har kommenterat och analyserat avvikelser gällande både fullmäktiges uppdrag och de egna nämnduppdragen i tertialboksluten. Nämnden har dock inte fattat aktiva beslut om åtgärder.

Vi rekommenderar nämnden att förtydliga beslut gällande åtgärder för att uppnå både fullmäktiges uppdrag och de egna nämnduppdragen.

7.1.4 Nämndens arbete med internkontrollplan

Revisionsfråga: Har nämnden bedrivit ett systematiskt arbete med risker utifrån en fastställd internkontrollplan?

Av kommunallagen och nämndens reglemente framgår att nämndens ska se till att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt.

Nämnden har tagit ställning till ett förslag till riskanalys från förvaltningen och inte deltagit i bedömningen. De har däremot möjligheter att lämna synpunkter på bedömningarna och lägga till/dra ifrån risker.

Nämnden har antagit sin internkontrollplan den 15 januari 2020⁷. Planen omfattar 11 kontrollmoment.

Nämnden följde upp internkontrollplanen efter första tertialet⁸. Sju av kontrollmomenten var genomförda, två var delvis genomförda och två var inte genomförda. Av underlaget framgår att inom livsmedelskontrollen förtydligas rutinerna om att en icke åtgärdad avvikelse vid uppföljande kontroll alltid ska leda till ett föreläggande eller förbud. Förvaltningen arbetar också fram nya rutiner för att kontroll över personal som utför arbete ute i fält.

⁵ Miljö- och samhällsnämnden 2020-05-27 § 118 Dnr 00141-2020

⁶ Miljö- och samhällsnämnden 2020-09-23 § 195 Dnr 00141-2020

⁷ Miljö- och samhällsnämnden 2020-01-29 § 10 Dnr 00027-2020

⁸ Miljö- och samhällsnämnden 2020-05-27 § 119 Dnr 00139-2020

Vid den uppföljning som genomfördes efter andra tertialet⁹ hade samtliga utom ett kontrollmoment genomförts. Sanktionsbeslut vid livsmedelskontroller hade inte fullt ut upprättats enligt fastställd rutin.

Vid den slutliga uppföljningen av internkontrollplanen i samband med årsredovisningen var antalet genomförda kontrollmoment oförändrat. Av kommentarerna framgår att en ny förbättrad rutin avseende livsmedelskontroller kommer att gälla från 2021.

Bedömning

- Vi bedömer att nämnden delvis bedrivit ett systematiskt arbete med internkontrollplanen utifrån den kontinuerliga uppföljning som gjorts. I likhet med föregående år har nämnden tagit ställning till en av förvaltningen utarbetad riskanalys.

Vi rekommenderar nämnden att bli mer aktiv i riskanalyserna.

7.1.5 Vidtagna åtgärder utifrån föregående års granskning

Revisionsfråga: Har nämnden vidtagit åtgärder utifrån föregående års grundläggande granskning?

Vid föregående års grundläggande granskning lämnades ett antal rekommendationer.

I tabellen nedan redovisas i vilken grad nämnden vidtagit åtgärder.

Rekommendation	Vidtagen åtgärd
Säkerställa att detaljbudget fastställs.	Nämnden har fastställt detaljbudget 29 januari 2020.
Säkerställa att det finns förutsättningar för att kunna mäta samtliga fastställda mål.	Ej aktuellt, då kommunens styrmodell har förändrats.
Tydligare redogöra i protokollen vilka delegationsbeslut som fattas för att säkerställa medborgarnas insyn.	Nämndens protokoll hänvisar till förteckning liksom tidigare år. Ny rutin för 2021 då en förteckning över delegationsbeslut finns med i protokollet.

Bedömning

- Vi bedömer att nämnden har vidtagit åtgärder utifrån föregående års granskning. Rekommendationen gällande förtydligande av delegationsbeslut har åtgärdats inför 2021.

7.1.6 Dataskyddsombud

Revisionsfråga: Har nämnden utsett ett dataskyddsombud?

Varje nämnd är personuppgiftsansvarig för sina verksamhetsområden. I ansvaret ingår att utse ett dataskyddsombud samt anmäla ombudets kontaktuppgifter till Integritetsskyddsmyndigheten.

Enligt Dataskyddsförordningen, som i maj 2018 ersatte Personuppgiftslagen, behöver organisationen självständigt bedriva ett aktivt dataskyddsarbete som inte leds av dataskyddsombudet. Det ställs också högre krav på att den som utses till dataskyddsombud måste ha en tillräcklig kunskap om dataskydd och ska utses på grundval av yrkesmässiga kvalifikationer, sakkunskap och förmåga att utföra uppgifterna. Ombudet ska kunna agera

⁹ Miljö- och samhällsnämnden 2020-09-23 § 196 Dnr 00139-2020

självständigt och oberoende i organisationen och ska rapportera till organisationens ledning.

Nämnden utsåg ett dataskyddsbud den 25 september 2019¹⁰.

Bedömning

- Vi bedömer att nämnden har utsett dataskyddsbud enligt Dataskyddsförordningens krav.

7.2 RESULTAT, EKONOMI OCH VERKSAMHET

7.2.1 Uppdrag utifrån fullmäktiges övergripande mål

Revisionsfråga: Har nämnden genomfört och återredovisat fastställda uppdrag?

Nämnden gör bedömningen att samtliga elva uppdrag från fullmäktige har genomförts. Av nämndens egna uppdrag har två av fyra uppdrag genomförts. De uppdrag som inte har genomförts är:

- att öka kunskapen om hållbart byggande och arkitektur internt och externt, mindre interna aktiviteter har genomförts men pga. coronapandemin har inga större externa insatser gjorts.
- Utveckla samarbetsformer och rutiner för att nå en hållbar samhällsutveckling, pga. personalavgångar har arbetet inte hunnit påbörjas ännu och kommer därför att fortsätta under 2021.

Av årsredovisningen framgår att nämnden har genomfört effektiviseringar, besparingar och intäktsökningar motsvarande 0,9 mkr vilket är i enlighet med det krav som fanns.

Bedömning

- Vi bedömer att nämnden har genomfört fullmäktiges uppdrag men att endast hälften av nämndens egna uppdrag har genomförts.

7.2.2 Ekonomiskt resultat förenligt med budget

Revisionsfråga: Har nämnden ett ekonomiskt resultat förenligt med budget?

Nämndens ekonomiska resultat uppgår till +3,8 mkr för 2020. Det positiva resultatet förklaras till största delen av statsbidrag som inte var budgeterade samt att nämnden erhållit tilläggsanslag för en kollektivtrafiksamordnare som ännu inte har tillsatts.

Bedömning

- Vi bedömer att nämnden redovisar ett resultat förenligt med budget.

---

¹⁰ Miljö- och samhällsnämnden 2019-09-25 § 188 Dnr 00200-2019

7.3 BEDÖMNING OCH REKOMMENDATIONER

Vår sammanfattande bedömning är att nämnden i huvudsak har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och ekonomiskt tillfredsställande sätt och att den interna kontrollen delvis har varit tillräcklig.

Bedömningen grundar sig på följande bedömningar:

Revisionsfråga	Svar	Kommentar
Intern kontroll		
Har nämnden antagit en verksamhetsplan och budget för sin verksamhet?	Ja	Nämnden har antagit verksamhetsplan och detaljbudget i enlighet med styrmodellen.
Har nämnden haft en uppföljning och rapportering av ekonomi och verksamhet i enlighet med styrmodellen?	Ja	Nämnden har haft en regelbunden uppföljning och rapportering av ekonomi och verksamhet.
Har nämnden fattat beslut om åtgärder vid avvikelser från budget och resultatmål?	Delvis	Nämnden har vidtagit åtgärder i form av att begära utökad budgetram. Nämnden har inte fattat aktiva beslut om åtgärder gällande uppdrag.
Har nämnden vidtagit åtgärder utifrån föregående års grundläggande granskning?	Ja	Nämnden har vidtagit åtgärder. Den ena åtgärden genomförs först inför 2021.
Har nämnden bedrivit ett systematiskt arbete med risker utifrån en fastställd internkontrollplan?	Delvis	Nämnden har fastställt och följt internkontrollplanen kontinuerligt men kan bli mer aktiv i riskanalyserna.
Har nämnden utsett ett data-skyddsombud?	Ja	
Ändamålsenlighet/ Ekonomiskt tillfredsställande		
Har nämnden genomfört och återredovisat fastställda uppdrag?	Delvis	Nämnden har genomfört samtliga uppdrag från fullmäktige. Av nämndens egna uppdrag har två av fyra uppdrag genomförts.
Ekonomiskt tillfredsställande		
Har nämnden ett ekonomiskt resultat förenligt med budget?	Ja	Nämndens resultat uppgår till +3,8 mkr för 2020.

Vi rekommenderar nämnden att:

- *Förtydliga beslut gällande åtgärder för att uppnå både fullmäktiges uppdrag och de egna nämnduppdragen.*
- *Bli mer aktiv i riskanalyserna.*

8 KVALITETSSÄKRING

Berörda uppgiftslämnare och verksamhetsansvariga har (har givits möjlighet att) faktagranskat lämnade uppgifter som finns med i revisionsrapporten.

Projektledare svarar för kvalitetssäkring gentemot uppgiftslämnare och av de insamlade uppgifter som används i analysen. Projektledaren har det primära ansvaret för att den analys och de bedömningar och förslag som förs fram är tillräckligt underbyggda.

Ansvarig för kvalitetssäkring har det övergripande ansvaret för att kontrollera om granskningen har en tillräcklig yrkesmässig och metodisk kvalitet samt att det finns en överensstämmelse mellan revisionsfrågorna/kontrollmålen, metoder, fakta, slutsatser/bedömningar och framförda förslag.

9 UNDERTECKNANDE

Projektledare:

Kvalitetssäkring:

Anneth Nyqvist
Certifierad kommunal revisor

Leif Gabrielsson
Revisionsdirektör